

LAURA DIANE

ALS DE NACHT EINDIGT

Andere boeken van Laura Diane bij Clavis

Als de morgen begint

Ivelle

Laura Diane
Als de nacht eindigt

Tweede druk 2022

© 2019 Clavis Uitgeverij, Hasselt – Alkmaar – New York
Omslagontwerp: Studio Clavis
Trefw.: dystopie, vader-dochterrelatie, vriendschap, dictatuur
NUR 285
ISBN 978 90 448 3711 7
D/2019/4124/220
Alle rechten voorbehouden

www.clavisbooks.com
www.lauradiane.nl

*Er schijnt licht in de hoeken van haar hart
Maar ze wordt verblind door haar eigen duisternis*

G.

Er is geen specifieke dag waarop mijn vader is doodgegaan. Hij was er opeens niet meer. Vanuit de deuropening van zijn slaapkamer kijk ik naar zijn lichaam of wat er nog van over is. Hij heeft de afgelopen maanden zoveel gewicht verloren dat ik zelfs door het witte laken dat hem bedekt de knokige botten van zijn heupen kan zien. Iedere ochtend wacht ik hier op de drempel met ingehouden adem of ik zijn borstkas op en neer zie gaan. Pas als ik zeker weet dat hij nog leeft, ga ik naar binnen.

‘Papa?’ vraag ik zacht. Hij doet alsof hij slaapt, maar ik weet dat hij wakker is. In het kaarslicht herken ik nog wel iets van de vader die hij was voor hij ziek werd. Zijn volle wenkbrauwen die nu naar elkaar toegetrokken worden door een diepe groef. De grijze haren langs zijn slapen. De lachrimpels in zijn bijna transparante huid zijn niet meer te onderscheiden van de andere rimpels.

‘Pap?’ Aarzelend schuifel ik dichterbij. Ik leg het stuk brood dat ik in mijn hand heb op het krukje naast hem en twijfel of ik op het bed zal gaan zitten. Het lijkt zo kort geleden dat ik naast hem lag, mijn wang tegen zijn warme rug aangedrukt, luisterend

naar het regelmatige en krachtige kloppen van zijn hart. Ik was zeven jaar oud en ervan overtuigd dat hij nooit weg zou gaan, dat hij onsterfelijk was. Inmiddels ben ik zeventien en is hij verdwenen.

‘Laat me slapen.’ Er klinkt gekraak door in zijn donkere stem en hij hoest een keer om het kwijt te raken.

‘Wil je iets eten?’ vraag ik.

‘Waarom zou ik?’ gromt hij. In zijn handen heeft hij het horloge van zijn vader geklemd. Zijn duim wrijft over de doffe wijzerplaat, steeds dezelfde cirkelende beweging alsof hij de tijd probeert terug te draaien.

Ik buig voorover, pak het brood weer op en pluk er een klein stukje af. ‘Hier.’

De ogen in zijn holle kassen schieten open. Hoe dof ze ook zijn, er brandt nog steeds een vuur in. ‘Denk je dat ik zelf niet kan eten?’ bijt hij me toe. Ik trek mijn hand snel terug.

‘Sorry,’ stamel ik. ‘Het spijt me ... ik wilde niet ...’

‘Ga weg, Lya.’

Ik zet een stap achteruit, maar meteen weer vooruit als zijn broze lichaam opnieuw schokkend begint te hoesten. ‘Rustig, papa, rustig.’

De aderen in zijn eens zo grote sterke handen bollen op als ze het laken vastgrijpen, terwijl hij de kracht die hij nog in zich heeft gebruikt om naar adem te happen. Ik wil hem vastpakken, mijn armen om hem heen slaan en zeggen dat alles goed komt, maar iets onzichtbaars tussen ons in houdt me tegen. Het enige wat ik doe is mijn hand over zijn koude, witte knokkels leggen.

‘Ga weg, zeg ik toch!’ snauwt hij en hij duwt mijn hand met een nijldige beweging van zich af. ‘Weg!’ Geschrokken sla ik mijn

armen voor mijn borst, alsof zijn woorden me daar gestoken hebben. Zo voelt het in ieder geval. Nog nooit heeft hij tegen me geschreeuwd. Terwijl ik langzaam achteruitga moet ik toekijken hoe hij zich probeert om te draaien om me duidelijk te maken dat hij me niet wil zien. Maar het lukt hem niet. De spieren in zijn benen zijn niet sterk genoeg om hem te tillen. Zijn armen vel over been. Zelfs zijn ziel is versteend. Mijn vader is weg. Er zit geen mens meer in hem. Ik wankel de donkere gang in en druk mijn rug tegen de koude muur. Ze zijn er nog niet, maar ik voel de tranen prikken. Ik schud mijn hoofd. Nee. Niet doen. Zo hard als ik kan duw ik mijn tong tegen mijn gehemelte. Hij heeft een slechte dag, laat ik de stem in mijn hoofd zeggen. Ik had niet bij hem moeten langsgaan. Misschien moet ik morgen pas na schooltijd naar hem toe gaan in plaats van aan het begin van de nacht.

‘Lya?’ De zangerige stem van mijn moeder galmt door de gang. ‘Ik heb de sleutel al meegenomen, hoor.’

Het openmaken van de kelderdeur om naar buiten te kunnen is in ons gezin altijd een ritueel geweest. Als kind ging ik, zodra de dag voorbij was, de sleutel bij mijn vader halen. Eerst grapte hij dan dat hij hem niet kon vinden, maar ik had al snel door dat hij hem onder zijn kussen verborg. Na het ontbijt stonden we zij aan zij op de bovenste trede van de trap te wachten tot we buiten de avondklokken hoorden luiden. Dan mocht ik de sleutel in het slot steken en omdraaien en konden we de kelder verlaten. Sinds hij ziek is, moet ik het alleen doen.

Ik zucht een keer diep voor ik de vertrouwde geur van groene zeep tegemoetloop. In de woon- en eetkamer wordt de meeste ruimte ingenomen door de lange houten tafel met bijbehorende

banken die mijn vader zelf getimmerd heeft. Mijn moeder heeft er nooit een geheim van gemaakt dat ze een groot gezin wilde. Elke avond voor het eten bad ze ervoor, haar vingers verstrengeld en haar ogen dichtgeknepen om haar wens kracht bij te zetten. Dan aaide ze over mijn bol en hoopte ze op nog een paar meisjes, iets minder ondeugend dan ik.

Mijn moeder staat met haar rug naar me toe met haar handen in een emmer water. Zacht neuriet ze een liedje dat ik vaag herken van vroeger. ‘Heb je papa zijn medicijnen al gegeven?’ vraag ik terwijl ik ga zitten.

‘O, bedankt dat je me eraan herinnert,’ antwoordt ze zonder zich naar me om te draaien. ‘Ik ga het zo meteen doen, als ik klaar ben met de was.’ Ze veegt haar handen af aan haar schort. ‘Ik heb linzensoep over van gisteren, wil je er wat van?’ Ik knik als ze me vragend aankijkt. Met een vloeiende beweging zet ze een kom voor me neer en legt er een lepel naast. ‘Eet smakelijk,’ glimlacht ze.

Soms vraag ik me af of ze wel echt mijn moeder is. Ik lijk in niets op haar. Waar mijn schouderlange haar bruin is, net als dat van mijn vader, is het hare asblond en hangt het altijd in een vlecht op haar rug. Haar ogen liggen diep in hun kassen in haar hoekige gezicht, terwijl de mijne iets verder uit elkaar staan en ik appelwangen heb. Maar bovenal zijn er geen gelijkenissen in wat we belangrijk vinden in het leven. We zien de dingen compleet anders.

‘Heb je Dokter Evatt nog gesproken?’ Ik neem een lepel soep. Het koude goedje is dik en kleverig en ik moet moeite doen om het weg te slikken.

‘Joe?’ Ze veegt haar handen af aan de verweerde theedoek die

over haar schouder ligt en stopt ze vervolgens weer in de emmer. 'O ja, hij was gisteren even hier.' Ze neuriet verder.

'En?' vraag ik als ze er verder niets aan toevoegt.

'En wat?'

Ik zucht. 'Wat zei hij over papa?'

'Je vader had het alleen een beetje benauwd, dat is alles.'

Ik laat mijn lepel los en hij klettert op de rand van de kom. Soep spettert op tafel.

'Heb jij trouwens je laatste stuk brood al opgegeten? Gisteravond lag het hier nog,' vraagt ze er snel achteraan, terwijl ze door haar knieën gezakt onder het aanrecht in de kisten rommelt. Naast schoonmaken is veranderen van onderwerp een van haar meest irritante talenten.

'Papa is niet alleen een beetje benauwd,' zeg ik op dwingende toon. 'Het gaat niet goed met hem.'

'Hij heeft rust nodig, zei Joe, en dan is hij voor je het weet weer de oude.'

Ik rol met mijn ogen.

Als ze weer opstaat en zich naar me omdraait, kijkt ze naar me zoals de halve stad doet als ik langslowp. Ze buigt zich voorover over de tafel en wrijft over mijn gebalde vuist. 'Het komt allemaal goed, lieverd, maak je geen zorgen.'

Ik wend mijn blik af. Ze heeft deze zin al zo vaak uitgesproken het afgelopen jaar dat ik de tel ben kwijtgeraakt. Het komt goed. Maak je geen zorgen. Ze zegt het niet tegen mij, maar tegen zichzelf en het ergste is dat ze het nog gelooft ook.

'Lya, wil jij na school langs het Depot gaan om te kijken of er nog wat cliëkjies over zijn? De trein komt pas over drie nachten en ik heb geen bonnen meer.'

Ik veeg mijn mond af en schuif de nog volle kom van me weg. Ik heb geen honger meer. 'Waarom kun je dat niet zelf doen?'

'Nou, ik ben hier nog wel even bezig, hoor.' Ze steekt een bosje wortels in de lucht. 'En daarna ga ik theedrinken bij Amelia.' Ik verstijf bij het horen van de naam van een van haar vriendinnen. 'Ze heeft ons uitgenodigd om bij hen te komen lunchen volgende week zondag, dat heb ik je toch verteld?'

'Nee, dat heb je niet,' antwoord ik, elk woord kort en zo scherp als het mesje dat ze in haar hand heeft. Door het geluid waarmee het de wortelen raspt gaan mijn nekharen rechtop staan.

'Nou ja, ik vind het in ieder geval heel attent van haar en Sam en het wordt vast heel gezellig en we kunnen ...'

'Meteen de huwelijksvoorwaarden bespreken?' zeg ik sarcastisch.

Mama zucht. 'Thomas is een ontzettend aardige en intelligente jongen en het zou je geen kwaad doen een keer met hem te praten.' Even kijkt ze over haar schouder. 'Wist je dat hij heel goed kan timmeren, net als je vader?'

Daar gaan we weer. Ik duw mijn vingers dieper in mijn gesloten handpalm. 'Ik heb er geen zin in.'

Ze legt het mesje neer en leunt met haar handen op het aanrecht. 'Je vader en ik kijken er erg naar uit, dus ik hoop dat je je over dat gevoel heen zet de komende dagen.'

'Papa?' zeg ik bijna ademloos.

'Ik heb het hem nog niet verteld, want het moet een verrassing blijven en ik weet zeker dat hij het fijn zal vinden om er even uit te zijn.'

Een schampere lach ontsnapt langs mijn lippen. 'Serieus? Hij kan zijn bed niet eens uit.'

‘Nee, nu misschien niet, maar volgende week gaat het vast een stuk beter, zoals Joe al zei. Hij moet gewoon goed uitrusten en dan ...’

‘Volgende week gaat het niet beter!’ schreeuw ik. ‘Wanneer besef je dat een keer?’ Mijn hart dreunt. ‘Papa wordt nooit meer beter! Hij gaat dood!’

Haar schouders krimpen heel even ineen. Ze durft me niet aan te kijken, maar ik hoef haar ogen niet te zien om te weten dat ze dicht zijn. Buiten beginnen de kerkklokken te luiden als teken dat de nacht begint.

Een. Twee. Drie. Ik sta op van de tafel. Met mijn armen tegen mijn lichaam gedrukt priem ik mijn ogen in haar rug, wachtend op een reactie. Een woord. Een blik. Iets. *Vier. Vijf. Zes.* Ze recht haar rug en stroopt een voor een haar mouwen op. Meer niet. *Zeven. Acht.* De laatste galm van de klok ebt in de stilte weg. Dan pakt ze een nieuw kledingstuk uit de gootsteen, laat het met een plons in de emmer vallen en gaat door met wat ze niet laten kan.

‘Vergeet zijn medicijnen niet.’ Het zijn mijn laatste woorden voor ik de sleutel van de tweede trede van de steile trap gris, omhoog klim en haar achterlaat in de kelder.

Op de tast steek ik de sleutel in het slot en draai hem om. Met enige moeite duw ik de zwaar metalen deur open. Lucht. Ze vult mijn longen en stroomt langs de woest prikkende huid in mijn nek. Ik stap de gang op de begane grond in en kijk naar rechts, de woonkamer in waar ik nooit in heb kunnen opgroeien. De bank staat er nog, omdat hij niet mee naar beneden kon. Zonder kussens en met een grote scheur in de rugleuning. Toen ik kleiner was ging ik weleens op het kale omhulsel zitten en deed ik net alsof ik televisiekeek. Dan staarde en lachte ik vol fantasie naar het zwarte, rechthoekige voorwerp dat nog steeds doelloos aan de muur hangt. Net als de zwijgzame klok naast een van de dichtgespijkerde ramen trouwens. Het is hier altijd achttien minuten over elf.

Als ik door de nachtelijke duisternis over het pad richting de grote weg loop, zie ik vanuit mijn ooghoek een lichtje gehaast dichterbij komen. Mevrouw Meddler, onze buurvrouw, is al ver boven de zestig en een van de weinige ouderen die nog geen lichamelijke ongemakken kent. Ze wandelt elke dag twee keer de stad rond om overal een praatje te maken. Ik zal niet zeggen dat